

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ
ЛУГАНСКОЙ НАРОДНОЙ РЕСПУБЛИКИ
ГОСУДАРСТВЕННОЕ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ УЧРЕЖДЕНИЕ
ВЫСШЕГО ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ
«ЛУГАНСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКО»

ПРИТВЕРЖДАЮ

Ректор

Е. Н. Трегубенко

30

марта

2018 г.

ПРОГРАММА

профильного аттестационного экзамена по специальности

45.04.01 «ЛИНГВИСТИКА»

Магистерская программа: «Перевод славянских языков»

(уровень профессионального образования «*магистр*»)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програмою курсу передбачено перевірку знань, умінь й навичок студентів з української мови та літератури.

Вступники повинні:

- **знати з української мови** зміст мовних понять і термінів; визначати істотні ознаки мовних явищ; значення й особливості функціонування мовних одиниць; правила оформлення письмового мовлення відповідно до орфографічних, граматичних і пунктуаційних норм української мови; особливості фонетики, лексики, фразеології, морфеміки, словотвору, морфології, синтаксису, стилістики та лінгвістики тексту сучасної української літературної мови; з *літератури* – основні закономірності, що розкриваються даною наукою та їх практичне значення;

- **уміти з української мови** розпізнавати та пояснювати мовні явища й закономірності; групувати й класифікувати вивчені мовні явища; установлювати причинно-наслідкові зв'язки мовних явищ; відрізнити випадки правильного використання мовних засобів від помилкових; застосовувати знання з фонетики, лексики, фразеології, морфеміки, словотвору, морфології, синтаксису, стилістики та лінгвістики тексту в практичних ситуаціях; оцінювати письмові висловлювання з погляду мовного оформлення й ефективності досягнення поставлених комунікативних завдань; використовувати різноманітні виражальні засоби, граматичні конструкції, лексичне та фразеологічне багатство української мови в процесі спілкування для оптимального досягнення мети спілкування; вміти обирати відповідні методи та прийоми навчання української мови в школі; з *літератури* – вміти орієнтуватись у фактичному матеріалі, результатах фундаментальних наукових досліджень.

- **володіти навичками з української мови** виділення фактичного змісту, причинно-наслідкових зв'язків (тему, основну думку та виражально-зображувальні засоби прочитаного тексту); оцінювання мовлення з погляду дотримання основних орфоепічних, лексичних, морфологічних, синтаксичних норм української мови; створювання власних висловлювань, чітко формулюючи тезу, наводячи переконливі аргументи, використовуючи доречні приклади, логічно й послідовно викладаючи думки та формулюючи відповідні висновки; з *літератури* – методикою поповнення й оновлення цих знань, програма зорієнтована на з'ясування науково-теоретичного й методичного рівнів підготовки з філологічних дисциплін.

ПЕРЕЛІК ТЕМ (ПИТАНЬ) ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПРОФІЛЬНОГО АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ

Питання для вступних випробувань з української мови

1. Українська літературна мова, її становлення й розвиток.
2. Кодифіковані мовні норми. Основні риси сучасної української літературної вимови.
3. Діалекти української мови.
4. Основні поняття фонетики й фонології сучасної української літературної мови.
5. Огляд системи фонем сучасної української літературної мови.
6. Зміни приголосних звуків у мовленні (асиміляція, дисиміляція, подовження, спрощення).
7. Основні риси української літературної вимови.
8. Розвиток графіки й орфографії української мови.
9. Слово в лексико-семантичній системі української мови.
10. Характеристика лексичного складу сучасної української мови: лексика з погляду походження, сфери вживання, стилістичного забарвлення.
11. Синоніми, антоніми, омоніми, пароніми.
12. Основні поняття української фразеології.
13. Українська лексикографія.
14. Основні поняття морфеміки української мови. Морфемний аналіз.
15. Основні поняття словотвору сучасної української мови. Словотвірний аналіз.
16. Основні поняття граматики української мови (граматичне значення, граматична форма, граматична категорія).
17. Проблема класифікації частин мови.
18. Характеристика іменника як частини мови.
19. Характеристика прикметника як частини мови.
20. Характеристика числівника як частини мови.
21. Характеристика дієслова як частини мови. Система дієслівних форм.
22. Дієприкметник як особлива форма дієслова.
23. Дієприслівник як особлива форма дієслова.
24. Прислівник. Слова категорії стану.
25. Лінгвістичний статус службових слів.
26. Структурно-семантичний аспект вивчення синтаксичних одиниць.
27. Поняття про словосполучення в лінгвістичній літературі.
28. Речення як основна синтаксична одиниця мови й мовлення.
29. Поняття двоскладного речення. Члени речення.
30. Структурно-семантичні типи односкладних речень.
31. Складносурядні речення.
32. Складнопідрядні речення.
33. Безсполучникові складні речення.
34. Багатокомпонентні складні речення в українській мові.
35. Основні правила пунктуації.
36. Поняття про складне синтаксичне ціле як одиницю тексту.
37. Поняття тексту й дискурсу в лінгвістичній літературі.
38. Структурно-семантичні ознаки тексту.

39. Основні поняття стилістики української мови.
40. Стилiстична диференціяція мовних стилiв.

Питання для вступних випробувань з української мови та літератури

1. Перекладна література Київської Русі.
2. Оригінальна література Київської Русі. Літописання.
3. „Слово о полку Ігоревім”. Жанр, композиція, образна система твору.
4. Полемічна література. Творчість Івана Вишенського.
5. Козацькі літописи.
6. Шкільна драматургія. Драма Феофана Прокоповича „Володимир”.
7. Поетична творчість Григорія Сковороди. Збірка „Сад божественних пісень”. Байки.
8. Бурлескний стиль в українській літературі. „Енеїда” І.Котляревського. Традиції і новаторство у поемі.
9. Поезія українського романтизму. Лірика Л.Боровиковського, М.Костомарова, А.Метлинського, О.Афанасьєва-Чужбинського.
10. Розвиток української драматургії у 1-й половині ХІХ ст. П'єси І.Котляревського, Г.Квітки-Основ'яненка, М.Костомарова.
11. Повісті Г.Квітки-Основ'яненка. Сатирично-реалістичні й сентиментальні тенденції.
12. Історичний роман П.Куліша „Чорна рада”.
13. Жанрово-тематичне розмаїття української прози 40-60-х рр. ХІХ ст. (Марко Вовчок, П.Куліш, О.Стороженко, А.Свидницький).
14. Творчість Т.Шевченка. Викриття самодержавства й антикріпосницька тема. Осмислення історичної долі України. Біблійні мотиви. Доля покритки, жінки-матері.
15. Жанрово-тематичне розмаїття прози І.Нечуя-Левицького. Повісті „Дві московки”, „Кайдашева сім'я”, „Микола Джеря”, „Бурлачка”. Роман „Хмари”.
16. Роман Панаса Мирного та І.Білика „Хіба ревуть воли, як ясла повні?”. Сюжетно-композиційні особливості, система образів, проблематика.
17. Проблемно-тематичні та образно-стильові параметри української поезії 70-90-х рр. ХІХ ст. (Я.Щоголев, І.Манжура, П.Грабовський).
18. Поетичний доробок І.Франка. Основні мотиви лірики. Лірична драма „Зів'яле листя”. Художня своєрідність поем І.Франка („Мойсей”, „Іван Вишенський”, „Похорон”, „Смерть Каїна”).
19. Проза І.Франка. Тема інтелігенції у романі „Перехресні стежки”. Історична повість „Захар Беркут”. Соціально-психологічні повісті з сучасного життя „Для домашнього огнища”, „Основи суспільності”. Драматургія І.Франка („Украдене щастя”).
20. Внесок М.Кропивницького у розвиток української драматургії і театру.
21. Жанрове й тематичне багатство драматургії М.Старицького. Переробки й оригінальні твори.

22. Художня специфіка комедій І.Карпенка-Карого („Сто тисяч”, „Хазяїн”, „Мартин Боруля”).
23. Еволюція поезики прози М.Коцюбинського. Імпресіоністичні тенденції („Intermezzo”, „Цвіт яблуні”). Повість „Тіні забутих предків”.
24. Сильові доміанти творчості представників „покутської трійці”.
25. Неонародницька тенденція української літератури кінця ХІХ – початку ХХ ст. (С. Васильченко, А. Тесленко).
26. Традиції та новаторство української лірики кінця ХІХ – початку ХХ ст. (В.Самійленко, М. Вороний, Олександр Олесь, поети „Молодої музи”).
27. Поетична творчість Лесі Українки. Неоміфологічні тенденції („Лісова пісня”). Жанр драматичної поеми у творчості Лесі Українки („Одержима”, „У пущі”, „Бояриня”). Неоромантичні риси. Центральні мотиви та образи лірики.
28. Неореалістична драма В.Винниченка („Чорна Пантера і Білий Медвідь”, „Гріх”, „Брехня”, „Між двох сил”).
29. Новаторське потрактування жіночої теми і теми мистецтва у творчості О.Кобилянської („Царівна”, „Людина”; „Меланхолійний вальс”, „Природа” та інші новели).
30. Сильове розмаїття української літератури 20-х рр. ХХ ст. „Розстріляне відродження”. Літературні угруповання.
31. Рання творчість П. Тичини. Новаторські тенденції. „Кларнетизм”.
32. Особливості поезії українських неокласиків.
33. Інтелектуально-психологічна проза В.Підмогильного („Місто”, „Невеличка драма”).
34. Драматургія М. Куліша. Новаторство митця.
35. Література діаспори. „Празька школа”. „Нью-Йоркська група”. Ідейно-естетичні настанови Мистецького Українського Руху. Творчість У. Самчука та І. Багряного.
36. Ідейно-тематичне розмаїття, новаторські пошуки письменників-шістдесятників (Ліни Костенко, Д. Павличка, І. Драча, В. Симоненка, М. Вінграновського).
37. Багатогранність творчості О. Довженка. „Україна в огні”. „Зачарована Десна”.
38. Роман О.Гончара „Собор”. Ідейна глибина і філософічність твору. Проблематика, система образів.
39. Барокові традиції в українській літературі другої половини ХХ ст. Творчість Валерія Шевчука („Дім на горі”, „Голос трави”).
40. Сучасна поезія. Творчі пошуки прозаїків кінця ХХ – початку ХХІ ст. Літературні угруповання. Своєрідність українського постмодернізму.

ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПРОФІЛЬНОГО АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ

Базова з СУЛМ

1. Барилова Г.К., Должикова Т.І., Кравченко М.В., Мілева І.В. Сучасна українська літературна мова. – Луганьк, 2014. – 285 с.

2. Бевзенко С. П. Структура складного речення в українській мові / С.П. Бевзенко. – К. : Вид-во Київ. держ. пед. ін-ту, 1987. – 79 с.
3. Безпояско О. К. Морфеміка української мови / О. К. Безпояско, К. Г. Городенська. – К. : Наук. думка, 1987. – 211 с.
4. Безпояско О. К. Граматика української мови. Морфологія / О. К. Безпояско, К. Г. Городенська, В. М. Русанівський. – К. : Либідь, 1993. – 336 с.
5. Бондар О. І. Сучасна українська мова : Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Лексикографія / Бондар О. І., Карпенко Ю. О., Микитин-Дружинець М. Л. – К. : ВЦ „Академія”, 2006. – 368 с.
6. Вихованець І. Р. Частини мови в семантико-граматичному аспекті / І. Р. Вихованець. – К. : Наук. думка, 1988. – 255 с.
7. Вихованець І. Р. Граматика української мови. Синтаксис : підручник. / І. Р. Вихованець. – К. : Либідь, 1993. – 368 с.
8. Вихованець І. Р. Теоретична морфологія української мови : академ. граматика укр. мови / І. Р. Вихованець, К. Г. Городенська / за ред. І. Вихованця. – К. : Унів. вид-во „Пульсари”, 2004. – 400 с.
9. Волох О. Т. Сучасна українська літературна мова. Вступ. Фонетика. Орфоепія. Графіка і орфографія. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія. Словотвір / Олексій Тимофійович Волох. – К. : Вища шк., 1986. – 328 с.
10. Волох О. Т. Сучасна українська літературна мова : Морфологія. Синтаксис / О. Т. Волох, М. Т. Чемерисов, Є. І. Чернов. – К. : Вища шк., 1989. – 334 с.
11. Глазова О. П. Українська пунктуація : навч. посіб. / О. П. Глазова. – Х. : Веста: Видавництво «Ранок», 2006. – 352 с.
12. Горпинич В. О. Морфологія української мови / В. О. Горпинич. – К. : Академвидав, 2004. – 336 с.
13. Горпинич В. О. Українська словотвірна дериватологія : навч. посіб. / В. О. Горпинич. – Дніпропетровськ : ДДУ, 1998. – 223 с.
14. Горпинич В. О. Сучасна українська літературна мова : Морфеміка. Словотвір. Морфонологія / В. О. Горпинич. – К. : Вища шк., 1999. – 207 с.
15. Жовтобрюх М. А. Курс сучасної української літературної мови / М. А. Жовтобрюх, Б. М. Кулик. – Ч. 1. – К. : Вища шк., 1972. – 402 с.
16. Лисиченко Л. А. Лексико-семантична система української мови / Лідія Андріївна Лисиченко. Х. : ХДПУ ім. Г. С. Сковороди, 1997. – 129 с.
17. Сікорська З. С. Сучасна українська мова: Словотвір і морфеміка / З. С. Сікорська. – Луганськ : Альма матер, 2000. – 174 с.
18. Сучасна українська літературна мова : підручник / [Плющ М.Я., Бевзенко С.П., Грипас Н. Я. та ін.] ; за ред. М. Я. Плющ. – [2-ге вид.]. – К. : Вища школа, 2000. – 430 с.
19. Сучасна українська мова : підручник / [Григор'єв О.М., Долман С.Є., Лисенко Ю.В. та ін.] ; за ред. О. Д. Пономарева. – К. : Либідь, 1997. – 400 с.

20. Сучасна українська літературна мова / [Грищенко А.П., Мацько Л.І., Плющ М.Я. та ін.] ; за ред. А. П. Грищенка. – [2-ге вид.]. – К. : Вища шк., 1997. – 493 с.
21. Тоцька Н. І. Сучасна українська літературна мова. Фонетика. Орфоєпія. Графіка і орфографія : навч. посіб. / Н. І. Тоцька. – К. : Вицшк., 1995. – 151 с.
22. Ужченко В. Д. Українська фразеологія : навч. посіб. / В. Д. Ужченко, Л.Г. Авксентьєв. – Х. : Основа, 1990. – 167 с.
23. Ужченко В. Д. Фразеологія сучасної української мови : навч. посіб. / В. Д. Ужченко, Д. В. Ужченко. – К. : Знання, 2007. – 494 с.
24. Ющук І. П. Українська мова / І. П. Ющук. – К. : Либідь, 2004. – 640 с.
25. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови : підручник. / К. Ф. Шульжук. – К. : Видав. центр «Академія», 2004. – 408 с.

Допоміжна з СУЛМ

1. Алефіренко М. Ф. Теоретичні питання фразеології / М.Ф. Алефіренко. – Х. : Вид-во Харків, ун-ту, 1987. – 135 с.
2. Арполенко Г. П. Числівник української мови / Г. П. Арполенко, К. Г. Городенська, Г. Х. Щербатюк. – К. : Наук. думка, 1980. – 244 с.
3. Грищенко А. П. Складносурядне речення в сучасній українській літературній мові / А.П. Грищенко. – К. : Наук. думка, 1969. – 155 с.
4. Дорошенко С. І. Складні безсполучникові конструкції в сучасній українській мові / С.І. Дорошенко. – Х. : Вища шк., 1980. – 151 с.
5. Матвіяс І. Г. Іменник в українській мові / І. Г. Матвіяс – К. : Рад. шк., 1974. – 184 с.
6. Ожоган В. М. Займенникові слова у граматичній структурі сучасної української мови / В. М. Ожоган. – К. : Наук думка, 1997. – 231 с.
7. Русанівський В. М. Структура українського дієслова / В. М. Русанівський. – К. : Наук. думка, 1971. – 316 с.
8. Сасинович Е. С. Дієприслівники в сучасній українській мові / Е. С. Сасинович. – К., 1963. – 108 с.
9. Слинько І. І. Синтаксис сучасної української мови : проблемні питання : навч. посіб. / І. І. Слинько, Н. В. Гуйванюк, М. Ф. Кобилянська. – К. : Вища шк., 1994. – 670 с.
10. Ужченко В. Д. Актуальні питання розвитку української мови : Вступ. Лексикологія. Фразеологія : посібник для магістрантів / Віктор Дмитрович Ужченко. – Луганськ : Альма-матер, 2005. – С. 17 – 55.
11. Український правопис / Ін-т мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України, Ін-т укр. мови НАН України. К. : Наук. думка, 2007. – 288 с.
12. Українська мова. Енциклопедія / [редкол. : В.В. Русанівський та ін.]. – К. : „Укр. енцикл.”, 2000. – 752 с.

Базова ІУЛ

1. Історія української літератури. Кінець ХІХ – початок ХХ століття : У 2 кн. : Підручник / За ред. О. Д. Гнідан. – К. : Либідь, 2005. – Кн. 1. – 624 с.

2. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. – К., 1999.
3. Павличко С. Фемінізм. – К.: Основи, 2002.
4. Історія української літератури. Кінець ХІХ – початок ХХ століття : У 2 кн. : Підручник / За ред. О. Д. Гнідан. – К. : Либідь, 2006. – Кн. 2. – 496 с.
5. Історія української літературної критики та літературознавства : Хрестоматія : У 3 кн. : Кн. 2 / Упоряд. П. М. Федченко, М. М. Павлюк та ін. – К. : Либідь, 1998. – 352 с.
6. Барабаш Ю. Вибрані студії. Сковорода. Гоголь. Шевченко / Юрій Барабаш. – К. : Видавничий дім "Києво-Могилянська Академія", 2006. – 760 с.
7. Білоус П. В. Історія української літератури ХІ – ХVІІІ ст. : навч. посіб. / П. В. Білоус. – К.: Академія, 2009. – 424 с.
8. Грицай М., Микитась В., Шолом Ф. Давня українська література. – К.: Вища школа, 1989. – 415 с.
9. Дзюба І. Тарас Шевченко. Життя і творчість / Іван Дзюба. – 2-ге вид., доопрац. – К. : Видавничий дім "Києво-Могилянська Академія", 2008. – 718 с.
10. Єфремов С. Історія українського письменства / Сергій Єфремов / Худож. оформл. В. М. Шторгіна. – К. : Феміна, 1995. – 688 с.
11. Забужко О. Шевченків міф України. Спроба філософського аналізу / Оксана Забужко. – К. : Абрис, 1997. – 144 с.
12. Зайцев П. Життя Тараса Шевченка / Павло Зайцев. – К. : АТ "Обереги", 1994. – 456 с.
13. Зеров М. Українське письменство ХІХ ст. Від Куліша до Винниченка: Лекції, нариси, статті / Микола Зеров. – Дрогобич: Відродження, 2007. – 568 с.
14. Історія української літератури та літературно-критичної думки кінця ХІХ – початку ХХ століття : Підручник / Кол. авт. : О. А. Галич, О. О. Бровко та ін. ; За наук. ред. О. А. Галича. – Луганськ : Альма-матер, 2008. – 480 с.
15. Історія української літератури та літературно-критичної думки першої половини ХІХ століття : Підручник / За ред. О. Галича. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 392 с.
16. Історія української літератури ХХ століття: У 2 кн. Підручник / За ред. В.Г.Дончика. – К.: Либідь, 1998.
17. Наливайко Д. Українська література у світовому контексті. – К., 1983.
18. Нахлік Є. Творчість Івана Котляревського: замовчувані інтерпретації, дискусійні проблеми, спроба нового прочитання (з погляду літературних напрямів і течій) / Є. Нахлік. – Львів : ОЛІР, 1994. – 68 с.
19. Нахлік Є. Українська романтична проза 20 – 60-х років ХІХ ст. / Є. Нахлік / АН УРСР. Ін-т літ. ім. Т. Г. Шевченка. Сер. "Літературознавство"; Відп. ред. М. Т. Яценко. — К. : Наук. думка, 1988. — 318 с.
20. Нудьга Г. Українська балада: З теорії жанру / Г. Нудьга. – К. : Дніпро, 1970. – 258 с.
21. Павличко С. Теорія літератури / Соломія Павличко / Передм. Марії Зубрицької. – К. : Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2002. – С. 589-611.
22. Пінчук Т.С., Кулініч Т.О., Савенко І.Л. Давня українська література: Навчальний посібник. – Луганськ: СПД Резніков, 2008. – 230 с.

23. Полек В. Т. Історія української літератури X – XVII ст. – К.: Вища школа, 1994.

24. Сліпушко О. Софія Київська. Українська література Середньовіччя: доба Київської Русі (X – XIII століття) – К.: Аконіт, 2002. – 339 с.

25. Сулима М. Українська драматургія XVII – XVIII ст. / М. Сулима. – К.: Стилос, 2005.

26. Хропко П. Українська драматургія першої половини XIX ст. / П. П. Хропко – К. : КДПІ ім. О. М. Горького, 1972. – 130 с.

27. Чижевський Д. І. Історія української літератури / Д. І. Чижевський. – К. : Академія, 2003. – 568 с.

28. Шевчук В. «Енеїда» І. Котляревського в системі літератури українського бароко / Валерій Шевчук // Дивослово. – 1998. – № 2. – С. 5 – 9; № 3. – С. 6 – 10.

29. Шкандрій М. В обіймах імперії: Російська і українська літератури новітньої доби / Мирослав Шкандрій / Пер. П. Таращук. – К. : Факт, 2004. – 496 с.

Председатель профильной
аттестационной комиссии

Е. А. Ткачева